

Klima larrialdia adieraztea

Donostiaren ekarpena klima egonkortze aldera

Komunitate zientifikoak 2019an egiaztatu duenez, berotegi-efektua eragiten duten gasak oraingo eran isurtzen jarraitzen bada, erabat aldatuko da Lurreko sistema klimatikoa, Lurreko tenperatura asko igoko da eta izugarrizko ondorioak ekarriko ditu horrek izaki bizidun guztiontzat. Hori dela eta, dei egiten dio planeta osoari gas horien emisioak murrizteko planak bizkortzeko, bereziki ekonomikoki eta teknologikoki garatuenak diren eta nazioarteko gainerako erkidegoarentzat traktore eta eredu izan daitezkeen herrialdeetan.

Klima Aldaketari buruzko Gobernuarteko Aditu Taldearen (IPCC) azken txostenek ohartarazi dute inoiz baino abiadura handiagoan ari dela klima berotzen. Karbono dioxido emisioa —klima-aldaketari gehien eragiten dion gas emisioa— bikoiztu egin da 1990az geroztik, handitzen segitzen du eta dagoeneko atmosferaren 415 ppm-ra iritsi da (azkeneko hiru milioi urteetan izandako kontzentrazioarik handiena). Planetaren batez besteko tenperatura 1 °C igo da industrializazio garaiaurreko tenperaturaren aldean, eta milioi bat izaki bizidun mehatxatuta dago, giza espeziea barne.

Era berean, txosten horiek ondorioztatzen dute Parisko Nazioarteko Hitzarmenean ezarritako muga (2 °C baino gehiago ez igotzea munduko batez besteko tenperatura industrializazio garaiaurreko tenperaturaren gaineratik) arriskutsuegia dela, eta 1,5 °C baino gehiago ez izatea proposatzen dute. Ohartarazi dute, orobat, gaur egungo emisioei eutsiz gero, 2030erako pasatu egin litekeela tenperatura muga hori, eta ohartarazi dute oso eragin larriak eta orokorrak eragingo lituzkeela, bai giza populazioetan, bai ekosistemetan.

Datu horiek ikusita, badirudi emisioak murrizteko planifikatzen ari den guztia ez dela nahikoa klima-aldaketa hondamendiraino ez iristeko, eta 10-30 urte barru iritsi liteke egoera hori. Bistan dago, beraz, ahalegin askoz handiagoak eta askoz azkarrago egin behar ditugula.

Klima-aldaketa hemen eta orain den fenomeno dugu, eta haren ondorioak gure bizitzako alderdi askotan ikusten dira. Iraganaz eta orainaz hitz egiten digu, baina, batez ere, etorkizunarekin konprometitzeko eskatzen digu. Ez die berdin eragiten herrialde eta kontinente guztiei, ez eta gizarte bereko pertsona guztiei ere. Herrialde, eremu eta gizatalde batzuk beste batzuk baino zaurgarriagoak dira; eta klima-aldaketaren gogoeta bat eginarazten digu hark dakartzan zamak eta erantzukizunak denon artean berdin nola banatu ikusteko. Ekitate-ikuspegi berria, zeren eta etorkizuneko belaunaldietara ere ailegatu behar baitu ikuspegi horrek, haiek izango baitira klima-aldaketak eragin dituen ondorio larrienekin bizi beharko dutenak.

Klima-aldaketari buruzko jakintzak argi ohartarazten digu zer-nola hondatuko diren gure ingurumena eta gure bizi-baldintzak datozen hamarkada hauetan, baldin eta ditugun gizarte eta ekonomia sistemen norabidea aldatzen ez badugu. Planetaren batez besteko tenperaturaren igoera, muturreko fenomeno klimatikoak (bero-boladak, muturreko gertaera klimatikoak, lehortekak, etab.), uholdeak eta itsas mailaren igoera giza gatazken erdian daude dagoeneko, eta gero eta intentsitate handiagoz izango dira hemendik aurrera.

Berotegi-efektua eragiten duten gasak isurtzea gure bizitzako gauza guztietan egiten dugu, eta, beraz, klima-aldaketaren aurkako borroka eremu eta jarduera guztietara zabaldu beste erremediorik ez daukagu: ondasunak eta pertsonak toki batetik bestera mugitzeko erara, eraikinak berotzeko edo argiztatzeko modura, kontsumora, hondakinietara eta baita elikatze modura ere. Eremu horietako

bakoitzean murrizketa-politikak ezarri beharra dago, zeren eta, arrakasta lortuko badugu, berealdiko ahalegina egin beharko dugu leku eta emisio guzti-guztietan.

Donostiako Udalak eta hiriak ez daukate komunitate zientifikoak egindako dei horretatik kanpora geratzerik; hau da, komunitate zientifikoak gizateriari gure planeta, gure etxea, zer larrialdi egoeratan dagoen adierazteko duen eginkizuna aintzakotzat hartu eta egin duen dei horretatik. Hala, zer erantzukizun dugun eta beste batzuen aldean askoz ere hobe gaudela ere kontuan izanik, komunitate zientifikoaren deia entzun eta konpromisoa hartzen dugu azkarrago hartuko ditugula berotegi-efektua eragiten duten gasen emisioak murrizteko neurriak gure lurraldean. 2050erako Klima DSS Planean ezarritako helburuak eta jarduerak berrikusi egin behar dira, horiek betetzea aurreratzeko eta horretara bideratutako baliabide ekonomikoak handitzeko.

Hala ere, jakin badakigu murrizketa-erritmoa areagotzeko ahalegin horrek osagai publikoa eta pribatua dituela. Beraz, gobernuei dagokie —bakoitzari bere maila eta erregulazioaren arabera— erritmo hori handitzea, baina baita herritarrei eta haien jokabideei ere, herritar bakoitzaren eta haren familiaren jokabideei. Tokiko gobernuaren konpromisoa ezinbesteko pieza da; baina, pertsonen, erakundeen, kolektiboen eta era guztietako eragile sozial eta ekonomikoen laguntzan oinarritzen da hura, eta legegintzaldi eta ziklo politiko bat baino laguntza luzeagoa behar du. Eta donostiar guzti-guztien inplikazioa ere behar du; mugitzeko, hondakinak sortzeko edota argia eta gasa kontsumitzeko dauzkagun ohiturak aldatzeko.

Larrialdi klimatikoa izatea adierazteak konpromiso politiko benetako eta lotesle batzuk betetzea eskatzen du, oraingoak baino askoz ere asmo handiagokoak, eta baita krisi honi aurre egiteko izan behar diren baliabideak jartzea ere. Ibilbide-orri lotesle bat, alegia, gauza izango dena honako hauek egiteko: berotegi-efektuko gasen urteko murrizketa bermatzeko; erregai fosilak alde batera uzteko, energia guzti-guztia berriztagarria izatearen aldeko apustua egiteko; eta karbono-emisioen balantze garbia zerora ahalik azkarren murrizteko, IPCCren txosteneko jarraibideen ildoari segitu eta tenperatura globalen igoera 1,5 °C-tik ez pasatzeko. Larrialdi-egoerak, izan ere, gure Udalak eta gure hiriak dituen baliabideak beste era batera bideratzea eskatzen du, klima-krisiari eta hark dakartzan arazoei aurre egingo badiegu.

Donostian, 2020ko martxoaren 20an

🌐sasuna eta Ingurumena
Salud y Medio Ambiente